OPŁATA POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.
Rok VIII. Kraków, czwartek 7 maja 1925 102

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i ad... Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 179. — K... P. K. O. w Warszawie Nr. 141.123 ...wie 400.080.
Wszelkie komunika... nadsyłać wprost do Administracyi.
Komunikaty pr... redakcyi nie będą uwzględnione.
Rękopisów redakcy... raca. Za inseraty Redakcya nie odpowiada.
Redaktor nacz... przyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena Numeru 15 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. Zł. 3·40, kwrt. Zł. 10·20
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 3·60, „ „ 10·80
Na prowincyi: z przesyłką pocztową „ „ 4·20, „ „ 12·60
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 7·00, „ „ 21·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·10, wiersz. milimetr. 1-szp. Zł. 0·15, nadesłane Zł. 0·40, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 0·75. gratulacyjne Zł. 8·—, inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% droższe.

Dzisiejsze narady z „Agudą" w Londynie.

Kraków, 6 maja.

Dziś rozpoczną się w Londynie narady między Egzekutywą światowej org. syon. a zastępcami „Agudy" nad sprawą wstąpienia Agudy do „Jewish Agency". W obradach bierze udział także rabin Dr Chajes w swoim charakterze jako prezydent Komitetu wykonawczego, przez co zaznaczony jest niejako współudział organu kontrolującego działalność Egzekutywy syonistycznej.

Egzekutywa syonistyczna od szeregu lat prowadzi pracę nad rozbudową Jewish Agency, do czego jest zobowiązaną po myśli art. 4. mandatu. Po sfinalizowaniu układów z „bezpartyjnymi" w Ameryce, przyszła kolej na Agudę, przyczem zaznaczyć trzeba, że równocześnie toczą się pertraktacye z „Aliance Israelit" w Paryżu.

Trudno dziś przewidzieć, jakim rezultatem skończą się obecne narady w Londynie, niemniej jednak narady te oznaczają poważną próbę ewolucyjnego usuwania płaszczyzn tarcia między ugrupowaniami żydowskiemi w pracy palestyńskiej.

Godzi się tedy wyjaśnić pewne szczegóły dla tem łatwiejszej oceny widoków narad.

„Aguda" jest tylko częścią ortodoksyi. Najruchliwszą co prawda, ale — tylko częścią. Bardzo poważny odłam ortodoksyi, zorganizowany w federacyi „Mizrachi" objęty jest światową organizacyą syońską od samego niemal początku jej istnienia. Na ostatnim Kongresie (XIII) federacya ta dzięki swej sile liczebnej odgrywała znaczną rolę. Do „Mizrachi" należy też bardzo poważna liczba rabinów. Wynika stąd niezbity wniosek, że Aguda pod żadnym względem nie ma prawa (do czego sobie rości pretensye) do występowania imieniem ogółu ortodoksyi. Nie tylko jednak z przyczyn formalnych. Aguda od czasu swego istnienia na polu gospodarczej odbudowy Palestyny nie zrobiła nic. Dopiero w ostatnim roku zaznaczyła swe istnienie drogą kupna ziemi w Palestynie. Pod względem przygotowania politycznych podstaw odbudowy palestyńskiej była dotąd stale czynnikiem destrukcyjnym. O tem świadczą znane naszym czytelnikom fakty z jej „działalności" przeciw pracy syonistycznej na spółkę z Arabami, na terenie Ligi narodów i w „Colonial Office" w Londynie. W dziedzinie pracy pojednania ugrupowań żyd. w Palestynie odegrała rolę bardzo smutną. (Stosunek do rabina Kucka, milczące popieranie de Haana, sprawa ustawy gmin żydowskich w Palestynie).

Nie ma zatem Aguda żadnego argumentu, aby móc przemawiać imieniem ortodoksyi i ani tytułu liczebnego, ani politycznego, ani moralnego, opartego na zasługach.

Odbudowa Palestyny szła dotychczas bez niej, co ważniejsza — mimo niej. I jedynie wielkość i rozmach organizacyi syonistycznej rozbudziły pracę dla Palestyny.

Jedno jednak trzeba Agudzie przyznać, tj. tę na wstępie już wspomnianą ruchliwość, która umie pozorami zakryć prawdę i nadać sobie gest wielkiej partyi apa...em zewnętrznym. Jeśli się zaś uwzględni, że przeszkadzać jest rzeczą o wiele łatwiejszą niż pozytywnie współpracować, to nie trudno zrozumiemy, skąd się bierze rozmach „Agudy". Ponad temi ujemnemi stronami działalności „Agudy" górowała jednak jedna: „Aguda" chciała w narodzie żydowskim przywrócić hierarchię klerykalną, pewnego rodzaju „bramanizm", chciała zdusić zasadę demokratycznej jedności narodu i jego prawa do wolnego rozstrzygania o swych sprawach drogą ujawnionej większości, a więcej niż oportunistyczną, bo w początkach na wskróś asymilatorską polityką (Pinchas Kohn — Karlbach!) chciała społeczeństwo żydowskie zdegradować do wyznaniowego zrzeszenia o narodowości niemieckiej, polskiej, francuskiej, tureckiej etc.

Wszystkim tym zakusom przeciwstawiła się organizacya syońska, a w szczególności także federacya Mizrachi, ta ostatnia tam, gdzie chodziło o asymilatorski i politycznie zgubny wpływ „Agudy".

Dziś, po wielu latach stoimy wobec początków metamorfozy „Agudy". Powiadamy wyraźnie: początków. Metamorfoza ta jest wynikiem potężnej wymowy odrodzenia narodu żydowskiego w Palestynie i poza nią. Pod jej wpływem zaczął się w obozie „Agudy" budzić krytycyzm. Zwłaszcza młodsze pokolenie zaczęło domagać się pozytywnej współpracy zamiast frazesu, który tak jaskrawo się uwidocznia, jeśli porównamy wyniki tzw. „Keren Hajiszub" z „Keren Hajessod" i „Żyd. Fund. narodowym". Pod wpływem światlejszych jednostek (Kirschbraun w Polsce) zaczęła się rewizya programu politycznego ku jego unarodowieniu. Tylko megalomania „jedynej" reprezentantki ortodoksyi jeszcze nie zaczęła ustępować rozsądniejszemu postulatowi, iż Aguda jest jednym z czynników narodowego życia żydowskiego, a nie jego dyktatorem. I z tą zasadą będzie jednak „Aguda" musiała skończyć, jeśli na seryo zechce traktować swoją współpracę nad odrodzeniem całego narodu żydowskiego.

Organizacya syonistyczna nigdy nie chciała i nie chce ograniczać swobody działania „Agudy", jako partyi, byleby „Aguda" zrozumiała, że w narodzie zapanować musi we wszystkich dziedzinach zasada parlamentarnego regulowania spraw wewnętrznych. Zasada ta może się czasem zwrócić także przeciw syonistom, a wtedy i my będziemy się jej musieli poddać tak, jak tego żądamy od Agudy i od każdego stronnictwa żydowskiego.

Naród ponad partyami — to hasło musi zwyciężyć na całej linii. Bez tego zwycięstwa każdy „minjan" Żydów będzie sobie mógł rościć pretensye do jedynowładztwa i burzycielskiej pracy, jak długo nie mamy organizacyi — przymusowej.

Hasło tzw. „Selbstzucht" musi stać się dyrektywą polityczną wszystkich stronnictw.

Najbliższe dni okażą, czy „Aguda" już dorosła do tej wyżyny uświadomienia, czy też nadal zechce kontynuować walkę przeciw zdyscyplinowanej jedności narodu, walkę, którą syonizm odeprze z całą kategorycznością.

W Londynie toczyć się będą narady nad tem, czy Aguda ma wstąpić do Jewish Agency na podstawie wyborów w drodze krajowych zjazdów propalestyńskich czy też na podstawie nominacyi przez jej naczelne organy, względnie w drodze systemu kombinowanego.

Dalszym przedmiotem obrad będzie sprawa współpracy finansowej. Z chwilą, gdy „Keren Hajessod" stanie się narzędziem finansowym Jewish Agency — Keren Hajischub musi przestać istnieć (także formalnie — inaczej bowiem prawie że nie istnieje) a cała współpraca finansowa „Agudy" musi zwrócić się ku wspólnemu „Keren Hajessod", jako surogatowi budżetu quasi państwowego dla odbudowy Palestyny. Bez takiego postanowienia sojusz byłby czysto akademicki z punktu widzenia pracy w Palestynie.

Prawdopodobnie poruszony będzie także kompleks spraw politycznych, a nie tylko gospodarczych. Byłoby bowiem rzeczą niemożliwą, by część składowa „Jewish Agency" prowadziła inną politykę niż „Jewish Agency". Na taki stan w żaden sposób pozwolić nie można.

Czekamy zatem z napięciem, ale i z zupełnym spokojem, choćby „Aguda" jeszcze tym razem nie zrozumiała, że naród przeżywa ciężkie i odpowiedzialne wobec przyszłych pokoleń chwile.

Czekamy z zupełnym spokojem — wyrażając życzenie, by wynik obrad był pomyślny dla — narodu żydowskiego. Syonizm, jako najpotężniejszy, najaktywniejszy i najproduktywniejszy wyraz odrodzenia narodu postawił sobie za dewizę: łączyć siły twórcze w żywotne, oporne wychowywać, a zdradliwe — niszczyć, aby całość uratować.

Dlatego też zawsze dłoń podaje do porozumienia, gdzie budzą się siły twórcze, o ile podporządkowują się w twardej dyscyplinie najwyższemu imperatywowi, jakiemu służymy wszyscy: wyzwoleniu narodu na zasadach demokratycznych.

„Aguda" ma dziś dać odpowiedź, czy ten kategoryczny imperatyw chce uznać także dla siebie.

Dr. I. Schwarzbart.

10.000 złotych marek za sfałszowanie Talmudu

Niezwykły wyrok sądu w Lipsku.

Warszawa, 5. 5 (M.) Z Berlina donosi ŻAT: Znany antysemita i „badacz" Talmudu Teodor Fritsch wydał w swoim czasie dziełko o Talmudzie, w którem przytoczył całe mnóstwo sfałszowanych cytat z Talmudu. Niedawno oświadczył Frietsch, że daje 10 tys. złotych temu, kto dowiedzie, iż cytaty przytoczone przez niego są fałszywe. Istotnie dyrektor centralnego związku Żydów niemieckich dr Holländer dostarczył dowodów sądowi okręgowemu w Lipsku, że wszystkie ustępy przytoczone przez Fritscha z Talmudu są sfałszowane i zażądał przyznania mu sumy 10 tys. złotych marek. W dniu dzisiejszym odbyła się przed sądem okręgowym w Lipsku rozprawa do której powołano szereg ekspertów. Sąd przyznał słuszność dr Holländrowi i nakazał Fritschowi zapłacenie 10 tys. złotych.

Całodzienne obrady Sejmu

Ukończono dyskusyę nad budżetem min. spraw wewnętrznych. Krytyka ministeryum kolei.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 5. 5 (Sn. Na dzisiejszem rannem posiedzeniu sejmu przystąpiono do dalszej dyskusyi nad budżetem min. spraw wewnętrznych.

Pierwszy zabrał głos pos. **Zwierzyński** (ZLN), który oświadczył, że jakkolwiek klub jego głosować będzie za budżetem, to jednak musi wypowiedzieć szereg uwag krytycznych, dotyczących administracyi. Policya zorganizowana na sposób angielski nie jest przystosowana do naszych warunków. Wyszkolenie jej wykazuje liczne braki. rPzytem często są nadużycia. Jeżeli o wypadkach nadużyć policyi mówią posłowie Prager i Grinbaum, można być przekonanym, że fakty przez nich podane są zgodne z prawdą. Natomiast zarzuca mowca nieścisłe przedstawianie faktów posłom białoruskim, którzy często dają się ponieść fantazyi. Omawiając rolę min. Thugutta mowca zaznacza, że klub jego uważa, iż działalność min. Thugutta powinna budzić obawy.

Pos. **Kiernik** (Piast) zarzuca rządowi że nie wniósł do sejmu dotychczas projektu ustawy o prawach obywatelskich, o organizacyi administracyi nowej ustawy prasowej, o sądownictwie administracyjnem, o reorganizacyi policyi państwowej. Przechodząc do kwestyi samorządowych mowca dowodzi, że rząd za mało się niemi interesuje. Mówiąc o sprawach kresowych poseł Kiernik krytykuje utworzenie sekcyi komitetu politycznego, która jego zdaniem nie przyczyni się do poprawy administracyi na wschodzie. Stawiane przez lewicę wnioski o autonomię terytoryalną są conajmniej przedwczesne.

Min. spraw wewn. Ratajski w dłuższem przemówieniu bronił się przed stawianymi mu zarzutami, przytaczając szereg ustaw przedłożonych sejmowi dla odparcia zarzutu zbyt małej inicyatywy ustawodawczej rządu. W sprawie tajemnicy listowej i nietykalności osób i mieszkań rząd nie wniesie specyalnej ustawy uważając, że konstytucya zawiera dostateczne gwarancye. Mowca przyznaje, że policya wykazuje pewne braki w wyszkoleniu przyznaje też, że są pewne jednostki skłonne do nadużyć. Podnosi jednak z naciskiem, że władze naczelne nie puszczają bezkarnie żadnego przekroczenia. Co się tyczy zarzutów stawianych przez posłów mniejszości narodowych, minister gotów jest każdemu z nich udzielić szczegółowych wyjaśnień, a nawet w ważnych wypadkach gotów jest wysłać specyalnych delegatów na miejsce.

Poseł Kordowski (Wyzw.) popierał wniosek posła **Pragera o skreślenie 100 złotych** z etatu ministerstwa spraw wewnętrznych a dla wyrażenia nieufności wobec całego ministerstwa **proponuje skreślenie funduszu dyspozycyjnego w kwocie 3 milionów złotych.**

Pos. Kościałkowski (Klub pracy) dowodzi, że głównemi wadami naszej administracyi są: zbytnia centralizacya, biurokracya i źle skonstruowany aparat policyjny. Mowca domaga się reorganizacyi policyi, która liczebnie jest zbyt wielka zaś uposażenie jej jest zbyt niskie. Uważa też, że stosunek ministerstwa spraw wewnętrznych do mniejszości narodowych jest **fałszywy.**

Po przemówieniu sprawozdawcy posła Rusinka ukończono rozprawę nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych.

Na posiedzeniu **popołudniowem** przystąpiono do dyskusyi nad budżetem min. kolei. Referował pos. **Tabaczyński**, który podkreślił bezplanowość w administracyi kolejowej, zaznaczając iż z pewną obawą przedkłada budżet min. kolei sejmowi.

Bardzo ostre przemówienie zwrócone przeciwko min. kolei wygłosił pos. **Bartel** (Klub pracy), b. minister kolei. Szczególnie zarzucał mowca ministrowi nie dość energiczne stanowisko wobec ostatnich zamachów kolejowych. Następnie przemawiali posłowie Kuryłowicz (PPS), Paszkowski (Ch. D.), Ostrowski (Piast), Michalak (NPR), poczem zabrał głos min. Tyszka, który bronił się przed stawianymi mu zarzutami.

Posiedzenie sejmu trwało do późnego wieczora. Dziś dalszy ciąg obrad.

Podatek obrotowy obliczany będzie tylko raz do roku

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 5. 5. (Sin) Komisya skarbowa na dzisiejszem przedpołudniowem posiedzeniu rozpatrywała w dalszym ciągu nowelę do ustawy o podatku obrotowym. Ustalono, iż agenci handlowi, przedstawiciele domów handlowych i ekspedycyjnych płacić mają podatek obrotowy od efektywnie otrzymanej prowizyi, a nie jak przewidywał projekt rządowy od należnych prowizyi.

Ustalono dalej, że **podatek obrotowy obliczany będzie tylko raz do roku.** (Wniosek pos. Michalskiego).

Zreasumowano następnie poprzednią uchwałę, iż podatek pobiera się od wpływu gotówki i **utrzymano redakcyę rządową.** Na posiedzeniu popołudniowem ustalono stawki podatkowe. Posiedzenie trwa.

Szajka terorystyczna niszczy tory kolejowe

Niepokojące wieści z kresów.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 5. 5. (Sin) Z Kresów dochodzą wiadomości, iż wykonano tam dalsze zamachy na linie kolejowe. Wczoraj uszkodzony został tor kolejowy na linii Dęblin—Kowel. Dzięki czujności służby kolejowej uszkodzenie na czas zauważono i uniknięto katastrofy.

Podobnie na linii Łuck—Stojanów zauważono znaczne uszkodzenie toru. Naprawa zajęła kilka godzin.

Wypadki powyższe świadczą niezbicie, że na terenie państwa działa tajna organizacya terorystyczna, usiłująca wniecić zamęt.

Wyrok na bandytów z pod Łunińca

Warszawa, 5. 5. (Sin) W Łunińcu stanęli dziś przed sądem członkowie bandy, która we wrześniu r. ub. dokonała pod Łunińcem głośnego napadu na pociąg, wiozący wojew. Downarowicza. Z 9 oskarżonych 3 zostało skazanych na **śmierć**, 1 na 10 lat więzienia, reszta została uwolniona.

Samobójstwo kobiety w poczekalni sejmowej

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 5. 5 Sin. W poczekalni sejmowej usiłowała dziś popełnić samobójstwo jakaś kobieta. Zawezwano pogotowie, które samobójczynię odwiozło do szpitala. Okazało się, że jest to Helena Żarnowska, żona aresztowanego na Wileńszczyźnie sekretarza Wyzwolenia. W poczekalni sejmowej Żarnowska konferowała z szeregiem posłów z klubu Wyzwolenia i PPS, prosząc o interwencyę by męża zwolniono za kaucyą. Ponieważ odpowiedzi udzielone jej przez posłów nie były dość uspokajające, Żarnowska korzystając z tego, że na chwilę znalazła się sama, usiłowała popełnić samobójstwo.

Komunikacya lotnicza Wiedeń - Kraków

Podpisanie umowy

Warszawa 5. 5 PAT. W dniu 5 bm. Aleksander Skrzyński minister spraw zagranicznych i Mikołaj Post poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny podpisali umowę protokolarną w przedmiocie uruchomienia komunikacyi lotniczej między Krakowem a Wiedniem.

Interpelacya w sprawie skandalicznego wystąpienia ks. Hilchena

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 5. 5. (Sin) Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu wniósł pos. Reich i towarzysze interpelacyę do min. spraw zagr. w sprawie zachowania się ks. Dra Hilchena w Padwie podczas pobytu wycieczki polskiej. (O skandalicznem wystąpieniu ks. Hilchena donieśliśmy w swoim czasie. Uw. Red.) Interpelanci zwracają uwagę na szkodliwość tego rodzaju agitacyi zagranicą, żądając, by ks. Hilchen został przez władze swe pociągnięty do odpowiedzialności.

Minister oświaty w Krakowie

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 5. 5. Sin. W czasie podróży swej zatrzyma się min. oświaty Stan. Grabski w **Krakowie**, gdzie odbędzie konferencyę z prof. Zollem w sprawie uniwersytetu ukraińskiego.

Przed nominacyą wojewody stanisławowskiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 5. 5 Sin. Jutro zbierze się rada ministrów, która zadecyduje o nominacyi p. de Logea na stanowisko wojewody stanisławowskiego.

Konkurenci Banku Polskiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 5. 5 Sn. Aresztowano dziś w Warszawie 4 osoby trudniące się fałszowaniem banknotów 5-złotowych. Znaleziono przy nich świeży transport falsyfikatów.

Strajk pracowników komunikacyjnych w Paryżu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 5. 5 (D.) Z Paryża donoszą: Dziś wybuchł tutaj częściowy strejk pracowników komunikacyjnych. oPwodem strejku jest wydalenie 200 robotników za nieprzybycie do pracy dnia 1 maja. W strejku bierze udział 25 proc. robotników.

Za wolnym handlem w Anglii

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 5. 5 (D.) Z Londynu donoszą: W Izbie gmin powstała grupa, która uchwaliła rozpocząć ostrą kampanię przeciwko polityce handlowej Churchilla, domagając się wprowadzenia wolnego handlu. Grupie przewodniczy sir Alfred Mond.

Zgon szwedzkiego ministra skarbu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 5. 5 (D.) Ze Sztokholmu donoszą: Dziś zmarł tutaj minister skarbu i przywódca partyi socyalno-demokratycznej Thorson.

Austrya - Węgry 3:1

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 5. 5 (D.) Zawody w piłkę nożną pomiędzy Austryą a Węgrami zakończyły się **wynikiem 3:1** na korzyść Austryaków.

Zinowiew w obronie komunistów niemieckich

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 5. 5 (D.) Z Moskwy donoszą: W mowie wygłoszonej tutaj omówił Zinowiew taktykę niemieckich komunistów przy wyborach prezydenta rzeszy. Zinowiew oświadczył, że komuniści niemieccy otrzymali z Moskwy rozkaz oddania głosu na wspólnego kandydata lewicy ale tylko w wypadku, gdyby kandydatem tym był socyal-demokrata. Wobec zaś wystawienia kandydata centrowego, komuniści nie mogąc za nim głosować, wystawili własną kandydaturę.

Zamachowcy bułgarscy przed sądem

Sofia, 4. 5 PAT. Na dzisiejszej rozprawie porannej i popołudniowej w procesie o zamach byli przesłuchani Petrow, Hirow i Stefanow, którzy dostarczyli ważnych danych w sprawie działalności band Grudkowa i Jancewa. Świadkowie podczas pobytu w Jugosławii utrzymywali stosunki z bułgarską emigracyą agrarną, pozostającą pod kierunkiem Obowa i Atanasowa.

Jak się buduje żydowską Palestynę?

Wielkie zgromadzenie ludowe w Krakowie. — Dr. Hantke o pracy odbudowawczej w Erec Israel.

Zapowiedziane na sobotę wieczór zgromadzenie ludowe wywołało znaczne zainteresowanie wśród szerokich warstw ludności żydowskiej naszego miasta. Już o godz. 1/2 8 zaczęły przed gmachem kahału gromadzić się liczne grupy, a o godz. 8-mej sala była wypełniona po brzegi. Także galerya była zapełniona szczelnie liczną publicznością. Zgromadzenie zagaił

Dr. Hilfstein,

który w serdecznych słowach wita gościa. dziękując mu zato że przybył do nas, aby ożywić działalność „Keren Hajessodu" w naszej dzielnicy. Stwierdza przytem, że aczkolwiek zainteresowanie dla Palestyny wzrosło ostatniemi czasy niepomiernie, niemniej jednak nie znajduje ono wyrazu w czynach wielkich i ofiarach, odpowiadających tej wielkiej chwili, jaką jest chwila obecna. Dlatego też organizacya syonistyczna musi ciągle stać na straży i budzić masy żydowskie do czynu i ofiar dla budującej się siedziby narodowej w Palestynie.

Z kolei zabrał głos witany niemilknącemi oklaskami

Dr. Artur Hantke.

Trzeba przyznać — wywodził mowca — że w Palestynie dokonano dzieła, przed którem korzyć się musi każdy, kto ma zrozumienie dla pracy twórczej. Nam, Żydom golusowym, przywykłym do przypatrywania się twórczej pracy innych, nie tworzącym przytem żadnych dóbr własnych, nam nie mającym zrozumienia dla tych „chawlej jecira", którą przeżywa każdy Żyd w Palestynie, nam wydaje się dziwnem, gdy żydowski kolonista z dumą przedstawia swoją rasową krowę, nie ustępującą w niczem rasowym krowom holenderskim, które przecież uchodzą na całym świecie za wzór doskonałości rasowej. W Palestynie wyczarowuje z opustoszałej krainy przepiękne kolonie nie kapitał żydowski nie esprit żydowski, ale mozolna, wytrwała praca robotnika żydowskiego, który doskonali się w swoim zawodzie, dochodząc czasami do biegłości, jaką trudno znaleźć w Europie. Nie trzeba się bowiem łudzić, że żydowskiemu robotnikowi w Palestynie nie grozi żadna konkurencya, że może zatem być zawodowo mniej wyszkolony. Oryent posiada wielu rzemieślników, nie ustępujących w niczem rękodzielnikom europejskim. Palestyny nie można zbudować wyłącznie kapitałem żydowskim jeżeli nawet cała ziemia w Palestynie należeć będzie do Żydów. Palestyna nie będzie krajem żydowskim o ile chłop nie będzie Żydem. Najlepszym dowodem tego jest Poznańskie i Litwa, gdzie cała ziemia należała do Niemców wzgl. Rosyan, ale że chłop był Polakiem wzgl. Litwinem wystarczało jednego przewrotu, aby kraje te wróciły do swej macierzy mimo wielowiekowej asymilacyi przymusowej. W Palestynie powstaje nowy Żyd mówiący językiem proroków, Żyd, który ma ambicyę tworzenia wartości doskonałych, Żyd w pełnym tego znaczeniu, odrodzony tak fizycznie, jakoteż duchowo.

Przechodząc dalej do omawiania tego co w Palestynie zdziałał Keren Hajessod nawołuje mowca do poparcia tego funduszu, który jeszcze przez długie lata będzie jedynym funduszem, finansującym przedsięwzięcia społeczne w Palestynie.

Mowa Dra Hantkego, nie obliczona na efekty oratorskie, ale wypowiedziana z nadzwyczajną szczerością i bezpośredniością wywarła na zgromadzonych silne wrażenie. Mowę nagrodzono burzą oklasków i kilkuminutowemi owacyami. Przy śpiewie Hatikwa zamknął Dr. Hilfstein zgromadzenie.

WIECZÓR TOWARZYSKI KU CZCI DRA A. HANTKEGO I POSŁA DRA THONA.

W sobotę wieczór odbył się w lokalu klubu „Tel Awiw" staraniem Organizacyi Syonistycznej w Krakowie wieczór towarzyski z okazyi powrotu Posła Thona z Palestyny, jakoteż celem przywitania Dra Hantkego. Przemawiali pp. Dr.Herschdörfer, Walkowski, Dr. Bulwa, Honigwachs, witając obu tak bardzo zasłużonych przywódców syonizmu. Z kolei przemawiali pp. Dr. Hantke i Poseł Dr. Thon, dziękując za serdeczne przyjęcie.

Za urządzenie wieczoru należy się specyalne uznanie Paniom: Abelesowej, Bornsteinowej, Honigwachsowej i Johannesowej. Wśród miłej pogawędki zebranie przeciągnęło się do późnej pory.

—o§o—

Opublikowanie protokołów XIII. kongresu syonistycznego.

W związku z XIV kongresu syonistycznym, odbyć się mającym dnia 18-go sierpnia rb. w Wiedniu centralne biuro Wszechświatowej organizacyi syonistycznej opublikowało stenogram protokułów XIII kongresu syonistycznego, który odbył się w sierpniu 1923 r. w Karlsbadzie. Publikacya liczy 580 stron i zawiera wszystkie referaty i uchwały kongresu. Do jej omówienia powrócimy.

Konferencya „Agudas Israel" w Jerozolimie.

Jerozolima, (ŻAT). W Jerozolimie odbyła się ostatnio konferencya krajowa „Agudas Izrael", poświęcona kwestyom kolonizacyi. Przyjęto uchwałę o utworzeniu komisyi nieustającej, zadaniem której będzie scentralizowanie zakupu ziemi w Palestynie.

Drugi głos przywódcy „Bundu" o Palestynie i języku hebrajskim.

Bukareszt, (ŻAT). ŻAT-na doniosła już o udziale przywódcy rumuńskich socyalistów i autora manifestu „Bundu" dr Gelehrtera w akademii urządzonej z okazyi otwarcia Uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie. W ostanim numerze czasopisma „Wiadomości ze świata żydowskiego", wychodzącego w języku rumuńskim pisze przywódca „Bundu" w Rumunii:

„Nie można w chwili obecnej przejść do porządku dziennego nad kwestyą syonizmu. Przed wojną światową ruch syonistyczny uważany był przez wielu za utopię, a Kautsky w dziełach swych przepowiadał zagładę narodu żydowskiego. Rzeczywistość jednakże zadała kłam prognozie Kautskyego. Stoimy w obliczu odrodzenia narodu żydowskiego, które może być uzasadnione nietylko względami materyalnemi, lecz również wzrostem świadomości narodowej śród mas żydowskich".

W Palestynie, pisze dalej dr Gelehrter, powstaje do życia nowy społeczny organizm, który zasługuje na uwagę i poparcie całej demokracyi. Jednocześnie język hebrajski okazał się, pomimo rozmaitych przepowiedni, językiem żywotnym i twórczym.

W Palestynie powstaje nowe społeczeństwo, które pragnie nieść światu światło i pokój. W wierze, że zamiary te zostaną urzeczywistnione schylam czoło przed nowopowstałym Uniwersytetem hebrajskim w Jerozolimie.

* * *

Świta powoli w mózgach...

Dar Wszechświatowego Związku żydowskich studentów dla biblioteki Uniwersytetu Hebrajskiego

Wiedeń, (ŻAT). Wszechświatowy Związek studentów Żydów zakupił bibliotekę, składającą się z 7.000 cennych dzieł naukowych, które wysłane zostały w darze bibliotece uniwersyteckiej w Jerozolimie. Suma potrzebna na kupno biblioteki otrzymana została od poszczególnych krajowych sekcyi związku. Kongres żydowskiej młodzieży akademickiej we Włoszech przyjął uchwałę o czynnym udziale w akcyi Wszechświatowego Związku Studentów Żydów na rzecz biblioteki przy Uniwersytecie hebrajskim w Jerozolimie.

Arabowie nie otrzymują wiz do Syryi

Jerozolima, (ŻAT). Prasa arabska w Jerozolimie donosi: konsul francuski w Jerozolimie odmówił udzielenia wiz delegacyi Arabów palestyńskich, która zamierzała udać się do Syryi celem złożenia hołdu Arabom, ofiarom ostatnich anti-balfourowskich demonstracyi w Damaszku. Prasa arabska rozpoczęła ostrą kampanię przeciw konsulowi francuskiemu i żąda jego natychmiastowego ustąpienia.

Sprawa braci Barmat

Berlin, (ŻAT). Obecnie dopiero podano do wiadomości publicznej, iż prokuratorya państwowa postanowiła oskarżyć głośną firmę Bracia Barmat za chęć przekupienia urzędników państwowych. Prokuratorya natomiast nie miała faktycznych dowodów do oskarżenia braci Barmat o oszustwo kredytowe.

Opinia publiczna jest wprost zdumioną wielkim hałasem, jaki prasa antysemicka podniosła około sprawy braci Barmat, zarzucając im spełnienie niebywałych oszustw na krzywdę skarbu niemieckiego.

—o-o—

DROBNE WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE.

CZEŚĆ ŻYDOWSKIEMU POSŁOWI. Reichstag Rzeszy przyjął uchwałę o wywieszeniu w gmachu Reichstagu portretu deputowanego, przywódcy młodzieży socyalistycznej Ludwika Franka, Żyda, poległego na polu bitwy w czasie wojny światowej. Komisya kultury i sztuki Reichstagu prowadzi obecnie rokowania z artystą malarzem Corithem w sprawie nabycia u niego artystycznie wykonanego portretu zmarłego posła Franka.

POWRÓT PROF. WEIZMANA DO LONDYNU. Jak donosi „New Judea" powrócił prof. Weizman do Londynu 28. kwietnia. P. Sokołow pozostaje jeszcze kilka tygodni w Palestynie.

ECHO PROCESU DRA RUPPINA PRZECIWKO „DOAR HAJOM". Dziennik hebrajski „Doar Hajom" ogłasza pismo swego naczelnego redaktora p. Ben Awi, w którym donosi, że z powodu braku zgodności poglądów z członkami redakcyi ustępuje ze swego stanowiska. Ben Awi miał zażądać by przeproszono członka, egzekutywy syonistycznej dra Ruppina za niezgodne z prawdą zarzuty, jakie podniesiono przeciwko niemu w piśmie. Ben Awi udaje się do Londynu.

Ze sportu

MAKKABI—PODGÓRZE grają przecież na polecenie P. Z. P. N. we środę na boisku Jutrzenki o godz. 5 pop. Makkabi wystąpi do tych zawodów w nast. składzie: Heitner, Gold—Rössler, Friedmann—Rosner—Holzmann II., Scheller—Becker—Kunstler Wachtel—April. — Jestto kombinowana drużyna z graczy II., III. i IV drużyny.

DERBY KRAKOWSKIE CRACOVIA—MAKKABI odbędą się w piątek 8 bm. na boisku Makkabi. Obie drużyny nie grały ze sobą od dwu lat. Zawody oczekiwane są z niezwykłem zainteresowaniem. Cracovia występuje do tych zawodów w najsilniejszym składzie ze Synowcem w pomocy. Po półrocznej przerwie wystąpi Synowiec po raz pierwszy w barwach Cracovii, w której odtąd będzie stale grał. Już samo nazwisko jego jest senzacyą dla Krakowa. Makkabi przeciwstawi Cracovii swój najsilniejszy skład z oboma Schneidrami w obronie.

UNION ŽIŽKOV z Pragi gra w sobotę i niedzielę z Makkabi i Cracovią. Znakomita ta zawodowa czeska drużyna jest dobrze znaną u nas z kilkakrotnych zwycięstw nad polskiemi drużynami. Union wystąpi w swym najsilniejszym składzie ze świeżym internacyonalnym bramkarzem Kalibą, który przez szereg lat reprezentował znakomicie barwy czeskie. Prócz niego spotykamy w Unionie nazwiska graczy o międzynarodowej sławie. W obronie grają Fram i Knot, obaj reprezentatywni, w pomocy Sourenka—Tichy—Koubik w ataku Cisar—Prokop—Koreb—Knobloch—Rejzek. Cisar i Prokop reprezentują stale Czechów w spotkaniach międzynarodowych.

Zawody z Unionem będą należały do najbardziej interesujących w całym sezonie.

K. K. S.—POLONIA WARSZ. 2:1 (0:0). Mimo rezerwowego składu stawiła Polonia silny opór gospodarzom.

BIEG ŁÓDŹ—WARSZAWA zwyciężyła drużyna Warszawska w czasie 8 godz. 32 min. 58 sek.

Ł. Ż. K.—KENISZI 4:1 (1:0).

GRAC—BUDAPESZT 3:2.

MAKKABI III—GIDEON 3:1 (turniej o puhar).

MAKKABI II—ORLĘTA 4:1.

SEKCYA ZAPAŚNICZA MAKKABI rozpoczęła już swe treningi i przyjmuje wpisy we wtorki i czwartki od godz. 6—7.

ZAWODOWSTWO W POLSCE zatacza coraz większe kręgi. Kilkunastu graczy krakowskich wyemigrowało do Wilna i Lwowa. Dzieje się to u boku związkowych władz, które zupełnie w tej sprawie nie reagują.

GRACZE CRACOVII mają wydać list otwarty, nawołujący do bojkotowania imprez Wisły, w związku z wypadkami, jakie miały miejsce na ostatnich zawodach.

PRASA SPORTOWA, redagowana przez Wisłę, stara się zamilczeć o bijatyce w czasie zawodów Wisły. Słusznie potępił te zabiegi Wisły korespondent Nowej Reformy, twierdząc, iż nie można nazwać spoliczkowania lakonicznie niemiłym incydentem, jak to starał się jeden z jej korespondentów przemycić.

ZE SFER Rozwojowych udzielono Wiśle kr. subwencyi w kwocie 50,000 z. p. celem rozwoju „narodowego“ sportu. Tymczasem pieniądze te zabierają drużyny zagraniczne, gdyż wszystkie imprezy Wisły przynoszą deficyty po kilka tysięcy złotych. W ten sposób „sfery Rozwojowe“ nie przyczynią się do rozwoju Wisły, lecz do wywozu waluty zagranicę.

LEGIA, ruchliwy robotniczy klub krakowski, grał w Warszawie 1 i 3 maja ulegając tamt. Skrze 2:0 i Varsovii 5:0.

SLAVIA morawska będzie grała w przejeździe przez Polskę jeden match w Krakowie.

Tym P. T. Prenumeratorom, którzy nie odnowią bezzwłocznie prenumeraty, wstrzymamy z dniem 10 bm. wysyłkę naszego pisma.

Oszczędny prez. Coolidge

Polemika w prasie amerykańskiej. — Czy prezydent sprawił sobie nowe ubranie na święta.

Prezydent Coolidge uchodzi w oczach ludności amerykańskiej za wzór oszczędności. Prasa amerykańska pisze bardzo często o tej wzorowej zalecie największego obywatela Stanów Zjednoczonych i podaje fakta, z życia prywatnego i urzędowego Coolidgea, ilustrujące jego oszczędność i skromność.

W przeddzień świąt tegorocznych rozpisało się jedno pismo o nowem ubraniu wiosennem Coolidgea. Na naczelnem miejscu pisma ukazał się artykuł pt. „Ubranie świąteczne Coolidgea kosztuje tylko 65 dolarów. Prezydent Coolidge daje znowu przykład oszczędności“. W artykule tym podaje skrzętny reporter dokładne szczegóły jak prezydent udał się do swego krawca i jak mimo propozycyi nabycia drogiego ubrania zakupił ubranie zaledwie za 65 dolarów. Jest to niezawodnie wielka skromność ze strony Coolidgea. Jako wiceprezydent Ameryki otrzymał Coolidge rocznie 12.000 dolarów. Obecnie jednakowoż otrzymuje 75,000 dolarów. Lecz nie na tem koniec. Także o innych częściach garderoby Coolidgea dowiedział się reporter amerykańskiej gazety, stwierdził mianowicie, że prezydent nie zakupił sobie na święta ani nowego kapelusza ani nowych bucików. Te „senzacyjne“ rewelacye wędrowały przez prasę całego kraju i wszyscy podnosili z uznaniem oszczędność i skromność prezydenta.

Wkrótce jednakowoż znalazło się pismo, które zazdrościło popularności gazety, ogłaszającej rewelacye o garderobie prezydenta i pismo to przedsięwzięło badania, czy rewelacye powyższe odpowiadają prawdzie. I wkrótce ukazało się w piśmie konkurencyjnem sprawozdanie pt. „Nowa legenda Coolidgea“ zaprzeczające wieściom rozsiewanym o taniej garderobie prezydenta.

W Ameryce istnieje zwyczaj, że najwięksi producenci uważają za swój obowiązek złożyć prezydentowi Coolidgeowi swoje najlepsze wyroby w darze. W ten sposób otrzymuje Coolidge regularnie wszystkie części garderoby bez potrzeby wydawania pieniędzy. Tak więc rozprószono jeszcze jedną legendę o Coolidgeu, świadczącą wymownie o... polowaniu na senzacye przez dzienniki amerykańskie.

REPERTUARY TEATRÓW KRAKOWSKICH

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Środa: „Juliusz Cezar“.
Czwartek: „Uciekła mi przepióreczka“ (prem.).

BAGATELA

Środa: „Peer Gynt“.
Czwartek: „Peer Gynt“.

OPERETKA

Środa: „Trzy stare pudła“.
Czwartek: „Trzy stare pudła“.

Z ekranu.

„Krew za krew“ (II część „Nibelungów“).

Druga część „Nibelungów“ nie daje nam już tej pełni artystycznej satysfakcyi, co pierwsza. Przyczyniają się do tego przedewszystkiem zbyt liczne wstawki, które zmieniły zupełnie oblicze pierwotnej niemieckiej „sagi“, tak, że już nie z „Nibelungami“ mamy do czynienia, tylko ze zmodernizowaną jakąś przeróbką. Widocznie jednak „Nibelungów“ robić nie można, gdyż monumentalność, że tak powiem, na pierwszy rzut oka widoczna i wyobraźnię naszą wyobrażająca „bohaterskość“ głębokie pozostawiać musi wrażenie. Jest ta „saga“ ponurą, mroczną, upiorną wprost jakąś opowieścią o olbrzymach, przeznaczenie wyzywających i w tej walce z fatum, walce o straszliwem napięciu namiętności ginących heroiczną śmiercią.

Ten ponadludzki charakter tych podań nie przypadł do smaku autorce scenaryusza „Nibelungów“, która przelękniona zgrozą bijącą z tych obrazów, postanowiła osłabić wrażenie przez rozmaite sentymentalne wstawki. I tak Krymhilda zawija w chustę grudkę ziemi, na której poległ Zygfried, by ziemię tę nasycić krwią Hagena. Albo ten król Balamira — czyż nie wygląda jakgdyby żywcem przeniesiony z operetki? Możnaby mnóstwo przytoczyć szczegółów, by wykazać, że odstępstwo od oryginału, skażenie czystej tragicznej linii potężnego dramatu, który jest zmaganiem się wrogich sobie sił osłabiło tylko siłę ekspresyi.

A jednak i ta druga część skąpana jest w morzu cudownej malarskiej piękności. Bo reżyser popełnił tylko jeden zasadniczy błąd: uwierzył zanadto autorce scenaryusza, a swojej własnoręcznej żonie. A uwierzył jej dlatego, ponieważ ta pani mogła się powołać na sukces, odniesiony „Indyjskim grobowcem“. Kobieta słabem jest stworzeniem, nie dziwota więc, że powodzenie uderzyło jej do głowy tak, że sięgnęła po temat, przewyższający jej siły. Ale tam, gdzie reżyser miał swobodne pole, gdzie mógł popuścić cugle swej fantazyi, swej malarskiej wyobraźni stworzył rzeczy, swym ogromem, plastyką, wyrazistością kształtów wprost zdumiewające.

Sama przeciwstawność Burgundów wyniosłych, wielkich, silnych mężów o płowej czuprynie, jasnych oczach, zakutych w stal rycerzy do małpiozwinnych, zręcznych, małych Hunnów jest bajecznym pomysłem. Falowały, migały przed nami tłumy Hunnów, wylewały się wprost z każdego skalnego otworu, wyrastały z pod ziemi, spadały niejako z każdego dachu, z każdego drzewa. A potem bitwa pełna zamętu, zgiełku i przerażenia. Z daleka stoi skamieniała Krymhilda i przypatruje się perypetyom tej walki. A Hagen Tronje z ponurymi skrzydłami nia szyszaku śmieje się w przedśmiertnej chwili straszliwej Krymhildzie w twarz. Lub piękny Giselherr wyciąga ręce do okrutnej Krymhildy, błagając o zeprzestanie przelewu krwi bratniej. Lub powolny pożar zamku króla, pożar zataczający coraz szersze kręgi.

Moglibyśmy tych przykładów mnóstwo jeszcze przytoczyć, ale z natłoku obrazów, które się przed nami przesuwają, ograniczamy się tylko do powyższych. Zapominamy więc o usterkach, gdyż całość jest piękną i przejmującą. Tym razem nawet kobiecie nie udało się zepsuć piękna, bo na straży jego stanął wielki artysta, reżyser Dr Lang.

Mossal.

KRONIKA.

Kraków, 6 maja.

PIERWSZA KRAJOWA KONFERENCYA ORG. MIZRACHI ZACH. MAŁOPOLSKI.

W drugiej połowie maja br. odbędzie się w Krakowie pierwsza krajowa konferencya federacyi ortodoksyjnej „Mizrachi“ zach. Małopolski. W konferencyi uczestniczyć będą delegaci Komitetu Centralnego z Warszawy. Konferencya ta wywołała duże zainteresowanie na prowincyi i spodziewany jest liczny udział delegatów.

WIELKIE ZEBRANIE MŁODZIEŻY.

Staraniem lokalnej komisyi Ż. F. N. w Krakowie odbędzie się dziś we środę, dnia 6 bm. o godz. 7.30 wiecz. w lokalu stow. „Merkaz“ (Krakowska 41), wielkie zebranie młodzieży na którem referować będą pp. Dr Laub i Dr Weinert na temat „Rola Żydowskiego Funduszu Narod. w odbudowie Palestyny“.

Po referatach wyświetlane będą najnowsze obrazy z Palestyny.

DZIWNE PRAKTYKI POLICYI KRAKOWSKIEJ

Pan H. B., kupiec, zamieszkały stale w Krakowie podaje nam następujący fakt, świadczący o niezdrowych stosunkach i dziwnych metodach używanych w naszej policyi.

„Dnia 27 kwietnia br. o godz. 8·30 wiecz. zaczepił mnie na ul. Librowszczyzna wywiadowca policyi p. Petras żądając wylegitymowania się. Oświadczyłem mu że nie mam przy sobie papierów, gdyż w Krakowie nie jestem do tego zobowiązany i zaproponowałem, by udał się ze mną do sąsiedniej realności, gdzie mieszka mój szwagier, lub do mego mieszkania dla przekonania się, że jestem kupcem urodzonym i stale zamieszkałym w Krakowie. Wywiadowca nie chciał jednak tego uczynić, lecz posterunkowemu Nr. 88 polecił odprowadzić mnie na komisaryat. Na moje zapytanie, za co jestem aresztowany, otrzymałem odpowiedź: „to się pan już sam dowie“. Na inspekcyi byłem przytrzymany do godz. 11·30 w nocy i dopiero na interwencyę mego adwokata, którego telefonicznie wezwałem, zwolnił mnie dyżurny, który również nie znał przyczyny mego przytrzymania. Do tej chwili nie wiem, za co byłem przez 3 godziny przytrzymany i narażony na wstyd wskutek prowadzenia mnie przez posterunkowego, a rodzina moja nabawiona niepokoju o moją osobę“.

Może komenda policyi na m. Kraków zechce bliżej zająć się powyższą sprawą i dać spokojnemu obywatelowi zadośćuczynienie za bezprawne nagabywanie go i przytrzymanie w zamknięciu.

— PRZED PRZYJAZDEM PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ DO KRAKOWA. Jak donieśliśmy, w piątek 8 bm. przyjeżdża do Krakowa Prezydent Rzeczypospolitej na uroczystość poświęcenia sztandaru 5 p. saperów. Program przyjęcia dostojnego gościa uległ pewnym nieznacznym zmianom i uzupełnieniom. I tak hołd dzieci szkolnych, który miał się odbyć o godz. 6 popołudniu, nastąpi o godz. 5 na Błoniach przed wyjazdem Prezydenta na Bielany. Młodzież akademicka powita prezyd. Wojciechowskiego w Parku Dr. Jordana. Główna uroczystość odbędzie się o godz. 9-tej rano w Rynku, gdzie po nabożeństwie odbędzie się poświęcenie sztandaru i wręczenie go dowódcy pułku saperów. Z Rynku uda się prezydent pod Barbakan, gdzie ze specyalnego wzniesienia, wybudowanego przez saperów z materyału mostowego, będzie się przyglądał defiladzie wojsk. Atrakcyą defilady będzie niewidziana dotąd w Krakowie kolumna pontonowa oraz przelot kilku eskadr lotniczych.

W razie deszczu poświęcenie sztandaru nastąpi w kościele św. Piotra, zaś hołd dzieci i młodzieży akademickiej w sali Sokoła. O godz. 7-mej wieczór odbędzie się objad w województwie w ścisłem gronie, zaś o 9-tej wieczór raut na 800 osób, wydany na cześć Prezydenta w salonach prezydyum miasta.

Celem uświetnienia uroczystości pułkowej kopiec Kościuszki będzie w przeddzień przyjazdu Prezydenta, tj. jutro we czwartek rzęsiście iluminowany, przyczem puszczane będą ognie sztuczne.

Na uroczystość przybędą do Krakowa prócz Prezydenta Rzeczypospolitej również ministrowie Sikorski i Kiedroń, wiceminister Klarner, gen. Dąbrowski, szef departamentu saperów, prezes Banku Polskiego Karpiński, prezes Banku Gospodarstwa Krajowego Steczkowski i in.

— ODZNACZENIE INWALIDÓW. Wojewoda Krakowski wręczył wczoraj srebrne rządowe medale pamiątkowe „3 Maja“ pp. Józefowi Fincie, Zygmuntowi Klewskiemu i Ludwikowi Korzeniowskiemu, członkom stowarzyszenia inwalidów pod protektoratem marszałka Piłsudskiego.

— WEZBRANIE WISŁY. Wskutek ostatnich deszczów wezbrała silnie Wisła, która pod Krakowem płynie szerokiem korytem. Woda dosięga dolnych bulwarów.

— NA PLANTACH KRAKOWSKICH zakwitły po ostatnich deszczach bzy, nadając plantacyom wiosenną szatę. Przekupnie rozpoczęli wczoraj sprzedaż gałązek bzu po wygórowanych cenach.

— OBRAZY WYBITNYCH MALARZY, Axentowicza, V. Hoffmana, Malczewskiego, Markowicza, Neumanna i i. stanowią — prócz tysiąca innych wartościowych wygranych — premie dwuzłotowej Loteryi Fantowej na rzecz budowy Żyd. Domu Akademickiego w Krakowie. Losy nabywać można w większych firmach i kolekturach Loteryi Państwowej na terenie zach. Małopolski i Śląska. Ciągnienie odbędzie się z końcem bm. w obecności notaryusza i posiadaczy losów w lokalu „Solidarności“ w Krakowie.

— PRZED ROZBUDOWĄ TRAMWAJU KRAKOWSKIEGO. Jak się dowiadujemy, przebudowa linii tramwajowej Nr 2 (Rynek gł.—Park Krakowski) napotyka na trudności, gdyż budownictwo miejskie nie przygotowało dotąd podkładów drogowych pod szyny tramwajowe. Dopiero po wykonaniu tych podkładów nastąpi budowa toru od ul. Nowowiejskiej, jak również od ul. Zwierzynieckiej przez ul. Straszewskiego i Podwale ku Karmelickiej tak, by na dotychczasowym starym torze ruch mógł być jak najdłużej dla publiczności utrzymany. W ul. Podwale stary tor tramwajowy Nr 4 ma być przesunięty na prawą stronę drogi, by środkiem ulicy mogły iść dwa szerokie tory linii Nr. 2. Z początkiem przyszłego tygodnia rozpocznie Spółka tramwajowa budowę przedłużenia linii Nr 6 na ul. Kalwaryjskiej w Podgórzu aż do zakładu Mateczne-go. Roboty te będą ukończone jeszcze w czerwcu br., poczem przedłużona linia będzie uruchomiona.

— ZAMKNIĘCIE PRZEJAZDU PRZEZ PARK LUDOWY NA WOLI JUSTOWSKIEJ. Zarząd lasu i parku ludowego na Woli Justowskiej przypomina wydane już w roku 1921 ostrzeżenie, że ze względu na niebezpieczeństwo jazdy samochodami i zaprzęgami na wąskiej drodze powojskowej prowadzącej przez park i las miejski na Woli Justowskiej, przejazd w dnie powszednie jest wzbroniony. Zakaz ten wyjaśniają umieszczone na krańcach lasu tablice ostrzegawcze, przy których znajdują się zapory. Droga ta jest zamknięta stale w dnie robocze dla publiczności cywilnej, a także i dla wojskowych, niezaopatrzonych w specyalne pozwolenie. Wyjątkowo dla spacerów w niedzielę i dnie świąteczne dozwolone jest użycie drogi powojskowej w godzinach popołudniowych. Jazda rowerami i motocyklami jest wzbroniona.

— WZROST OPILSTWA W KRAKOWIE. Statystyka przestępstw administracyjnych, sporządzona przez dyrekcyę policyi w Krakowie za rok 1924 wykazuje ogromny wzrost wypadków opilstwa. Z pośród 5000 orzeczeń karnych w sprawach administracyjnych 70 procent przypada na opilstwo. Zaznaczyć należy, że w roku 1923 zanotowała dyrekcya policyi ogółem 2500 przestępstw administracyjnych, z czego zaledwie 25 procent obejmuje wypadki opilstwa.

— GŁODÓWKA ARESZTOWANYCH AKADEMIKÓW. Aresztowani w ubiegłym tygodniu słuchacze Uniwersytetu Jagiellońskiego pod zarzutem należenia do nielegalnego związku „Pionierów“, rozpoczęli wczoraj rano głodówkę. Studenci przebywający w więzieniu św. Michała, żądają wypuszczenia na wolną stopę.

— PONOWNA ROZPRAWA O MORD W PRZEGORZAŁACH. Wczoraj przed ławą przysięgłych w Krakowskim sądzie okręgowym karnym rozpoczęła się ponowna rozprawa przeciw Henrykowi Sewerynowi (lat 28), oskarżonemu o zamordowanie Natalii Koppoldówny na polach nadwiślańskich w Przegorzałach. Rozprawa ze względu na obyczajność publiczną odbywa się tajnie. Wczorajszą rozprawę zajęło odczytanie aktu oskarżenia i przesłuchanie obwinionego który był już 16 razy karany za różne przestępstwa. Przewodniczy sso. dr Munnich, oskarża prok. dr Hubl, broni dr Aschenbrenner. Rozprawa potrwa 3—4 dni.

Dziś odczyt Dra Hantkego.

Możliwość urządzenia się w Palestynie jest kwestyą aktualną dziś dla wielu Żydów. Zrozumiałem więc jest zainteresowanie, jakie wywoła referat Dra Hantkego n. t. Widoki ekonomicznego rozwoju Palestyny, który odbędzie się dziś, w Stow. Kupców (Grodzka 43). Początek o godz. 8-mej wiecz.

— SAMOBÓJSTWO Z NĘDZY. Bronisława Wróbel, służąca (lat 17), rodem ze Starej Wsi z powodu braku środków do życia usiłowała popełnić samobójstwo, rzucając się do Wisły koło mostu Dębnickiego. Desperatkę wydobyto z wody i po udzieleniu pierwszej pomocy przewieziono do szpitala.

— WŁAMANIE DO WAGONU KOLEJOWEGO. Na przestrzeni Kraków—Bochnia skradziono z pociągu towarowego Nr. 75 po uprzedniem zerwaniu plomb 1 skrzynię z przyborami kancelaryjnemi nieustalonej jeszcze wartości.

— SPECYALISTA OD FUTER. Organa policyi krakowskiej przytrzymały pewnego osobnika pod zarzutem kradzieży futer i skórek, popełnianych przez niego na szkodę różnych firm w Krakowie. Poszkodowani winni zgłosić się bezzwłocznie w celu rozpoznania go w ekspozyturze urzędu śledczego przy ul., Kanoniczej l. 24.

— ZA KRADZIEŻ WINA wartośći 200 zł z włamaniem do piwnicy na szkodę Salomona Herziga, zam. przy ul. Twardowskiego l. 15, doniesiono Mojżesza Grunera (lat 19), Józefa Vogla (lat 16), Jakóba Krugera (lat 14) i Szymona Krugera (lat 11).

— ARESZTOWANO Tadeusza Susła (lat 19) i Jakóba Barana (lat 20), za kradzież z gabilotki przy ul. Szewskiej l. 4, skąd po wybiciu szyby skradli 2 sztuki materyi wartości 120 zł na szkodę Hirscha Weniga.

Pod zarzutem strychowej kradzieży bielizny ujęła policya Milównę Henrykę (lat 27) i Stanisławę Pająka (lat 29) rodem z Krakowa.

— UCZCIWY ZNALAZCA. Szeregowiec Maryan Kapuściński, stacyonowany w kadrze okręg. szpitala, zdeponował w VI. Komisaryacie policyi na dworcu głównym portfel z 151 dolarami i 318 zł, z zapiskami na nazwisko Stanisław Wojnarski z Brzeska, znaleziony na jednej z ulic Krakowa.

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI.

WIECZÓR PROZY IZAAKA DEUTSCHERA

Dziś we środę dnia 6 maja odbędzie się w Kollegium Wykładów Naukowych (Rynek, A—B. 39 II. p.) **Wieczór autorski Izaaka Deutschera.** W programie znajdują się najciekawsze fragmenty z dopiero ukończonej powieści pt. **„Dwa Garby“** ze streszczeniami ustępów, które nie zostaną odczytane.

Fakt, że znany naszym czytelnikom poeta i tłumacz poezyi hebrajskiej przerzucił się ostatnio na pole prozy sprawił, że zapowiedź wieczoru wywołała wielkie zainteresowanie zwłaszcza wśród młodzieży akademickiej.

Początek punktualnie o godzinie 7-ej wieczorem.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś po raz 11-ty „Juliusz Cezar“ dla młodzieży szkolnej. Przedstawienie to, 30 szkolne w tym sezonie, rozpocznie się o godz. 3'30. Jutro wchodzi na afisz komedya Stefana Żeromskiego „Uciekła mi przepióreczka“, ostatni sukces Teatru Narodowego w Warszawie. Popisową rolę Przełęckiego wykona u nas p. Szymański, Smugoniową będzie p. Kossocka Księżniczką p. Kunicka, Smugonia gra p. Miarczyński. Rolę Bęczkowskiego wykona reżyser sztuki p. Jednowski. W niedzielę popoł. po raz ostatni w sezonie i po cenach zniżonych „Kościuszko pod Racławicami“.

— Z BAGATELI. „Peer Gynt“ zapowiada się jako największy sukces w Bagateli. Ten utwór Ibsena grany będzie przez cały tydzień, aż do niedzieli 10 bm. włącznie.

— ELNA GISTEDT. Pełna ujmującego wdzięku gra Elny Gistedt ściąga codziennie tłumy publiczności do Operetki „Nowości“ przy ul. Rajskiej. Operetka „Trzy stare pudła“, w pięknem tłumaczeniu p. Maryi Mamberowej cieszy się też niezwykłem powodzeniem.

* * *

Począwszy od bież. tygodnia wszystkie przedstawienia popoł. odbywać się będą w niedzielę i święta po cenach całkiem zniżonych od 1—5 zł, a w soboty popoł. od 1—3 zł. W piątek 8 bm. popoł. „Manewry jesienne“, w sobotę popoł. „Hrabina Marica“, a w niedzielę popoł. „Perły Kleopatry“.

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH

WARSZAWA: „Europa mówi o tem“. Awanturnicze przygody w 8-miu aktach.

REDUTA: „Ludzie i maski“. Senzacyjny program w 12-tu aktach z Harry Peelem w roli głównej.

UCIECHA: „Kiedy kobieta zdradza męża“. Dramat erotyczny w 7-miu aktach z Węgrzynem i Niewiarowską w rolach głównych Ponadto: Rewia mód paryskich.

SZTUKA i WANDA: „Zemsta Krymhildy“. Część II-ga „Nibelungów“ z towarzystwem muzyki wagnerowskiej.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Ważne zmiany przepisów przewozowych

(sn) Z dniem 1 maja br. weszły w życie nowe przepisy przewozowe na kolejach państwowych polskich ogłoszone jako załącznik do „Dziennika Ustaw“ Nr. 42. Naogół są one zgodne z przepisami przewozowemi dotychczas obowiązującemi, w kilku kwestyach wprowadzają one jednak bardzo ważne dla świata handlowego zmiany.

Na szczególną uwagę zasługuje zwłaszcza przedłużenie terminu przedawnienia roszczeń do kolei. I tak wynosi obecnie termin, w ciągu którego można żądać zwrotu za wysoko obliczonego przewoźnego lub opłat dodatkowych, **jeden rok,** podczas gdy dotychczas wynosił on dziewięć miesięcy. Po jednym roku również ulega obecnie przedawnieniu prawo kolei do żądania dopłaty z powodu zbyt nisko obliczonego przewoźnego.

Bardzo ważną zmianą jest przedłużenie terminu zakreślonego do żądania od kolei odszkodowania za zaginione lub uszkodzone przesyłki na **jeden rok** w miejsce dotychczasowych 6 miesięcy.

Odpowiedzialność kolei za szkody powstałe w czasie przewozu została skutkiem nowych przepisów przewozowych rozszerzona o tyle, że kolej odpowiada także za wady ukryte przesyłki tj. za takie wady, których przy odbiorze nie można było stwierdzić. Odpowiedzialność kolei za takie wady istnieje jednak tylko wtedy, gdy zajdą następujące warunki:

1) kolej nie oświadczyła uprawnionemu gotowości sprawdzenia przesyłki na stacyi przeznaczenia,

2) uprawniony bezpośrednio po odkryciu szkody, najpóźniej jednak w **trzy dni** po odbiorze przesyłki albo pisemnie zażąda od kolei ustalenia protokolarnego uszkodzenia, albo też postawi w sądzie wniosek na obejrzenie przesyłki przez rzeczoznawców,

3) uprawniony udowodni, że szkoda powstała w czasie między przyjęciem do przewozu a wydaniem przesyłki.

Jak z tego widać, odpowiedzialność kolei za ukryte uszkodzenia towaru obraca się w bardzo ciasnych granicach, zwłaszcza z powodu ograniczenia terminu doniesienia o nich do zaledwie 3 dni. Zaznaczyć należy, że postanowienie to pozostaje w sprzeczności z Międzynarodową Konwencyą Berneńską o przewozie towarów kolejami, do której Polska przystąpiła a która w art. 44. zakreśla w tym wypadku termin **siedmiodniowy.**

—o§o—

Poprawa sytuacyi przemysłowej w Czechosłowacyi

Położenie przemysłu tekstylnego w Czechosłowacyi polepszyło się znacznie w 1924 roku po dwuletniej stagnacyi. Wyrazem polepszenia się jest znaczny wzrost eksportu wyrobów baweln. i weł., który się wyraża w sumie 217 milj. fr. złotych. W porównaniu z rokiem 1923 zwiększył się eksp. wyrob. bawełnian. pod względem wartości o 60 proc., wyrobów wełnianych o 50 proc.

Przypadające na drugą połowę roku ożywienie zawdzięcza przemysł tekstylny głównie utracie zdolności konkurencyjnej przemysłu niemieckiego i polskiego, to też rozszerzył on swój zbyt na tych wszystkich rynkach, na których przemysły polski i niemiecki dominującą odgrywały rolę. Z poszczególnych krajów największymi odbiorcami wyrobów tekstylnych były zaopatrujące rynki bałkańskie Austrya i Niemcy i do tych państw wzrósł w ostatnim roku eksport tych wyrobów najsilniej. Poza tem najlepszymi odbiorcami czechosłowackich tekstyliów były kraje wchodzące w skład b. monarchii austryacko- węgierskiej.

Niemniej silny był popyt na czesko- słowackie wyroby włókiennicze w Polsce. Wywóz wyrobów włókienniczych stanowił 20 proc. całego eksportu do Polski. Ceny czeskiego towaru były w porównaniu z polskiemi tak niskie, że nawet wysokie stosunkowo cło importowe nie mogło różnicy wyrównać i zapewnić krajowym wyrobom wewnętrznego rynku. Eksport wyrobów teksylnych do Polski był najsilniejszy w kwietniu, w którym to miesiącu osiągnął sumę 4,4 milj. fr. złotych, w następnych miesiącach traci on na sile i wzrasta ponownie w listopadzie i grudniu. Największy wzrost eksportu do Polski wykazuje według państwowego urzędu staystycznego, przędza wełniana, tudzież bielone i farbowane wyroby bawełniane.

W SPRAWIE UBEZPIECZEŃ OD WYPADKÓW.

Dnia 10 maja br. upływa ostateczny termin wnoszenia żądań do Zakładu ubezpieczenia od wypadków we Lwowie o poddanie ponownemu oszacowaniu kwalifikacyjnemu wszystkich tych przedsiębiorstw, które od dnia 10 lutego br. otrzymały orzeczenie kwalifikacyjne. W tym celu winni zainteresowani przedsiębiorcy, przemysłowcy i rękodzielnicy wnieść do Zakładu ubezpieczenia we Lwowie listem poleconym podanie (bez stempla) z żądaniem, aby Zakład po myśli par. 4 rozporządzenia Min. Pracy i Opieki Społ. z 26 I. 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15 z 10. II. 1925 r. poz. 100), poddał rewizyi dotychczasowe zaliczenie danego przedsiębiorstwa do kategoryi i wy-

dał ponowne właściwe orzeczenie klasyfikacyjne z ważnością od 1-go stycznia 1925 r.

WALORYZACYA KAUCYI. W dotychczasowych rozporządzeniach nie zostały jeszcze zwaloryzowane kaucye, składane w czasie dewaluacyi marki polskiej, jako depozyty w instytucyach i urzędach państwowych. Obecnie władze państwowe przystępują do opracowania projektu rozporządzenia, normującego przerachowanie powyższych sum.

GŁÓWNEMI ARTYKUŁAMI WYWOZOWEMI Czechosłowacyi są: cukier, drzewo, węgiel, torf, szkło i wyroby szklane, przędza, wyroby bawełniane i wełniane. Handel z Polską wykazuje za marzec styczeń i luty podobnie jak w r. ub. czynne saldo na korzyść Polski.

ANGIELSKA KONCESYA W BANKU. Między rządem S. S. S. R. a angielską firmą „Vicker“ została zawarta umowa na podstawie której udzielono tej firmie koncesyę na wybudowanie w Baku (Kaukaz) zakładów przemysłowych celem przetwarzania ciężkich olejów na benzynę.

Akcye bankowe, handlowe i przem.

	Transakcye	
	5 V.	4 V.
Polski Bank Przem. I-VIII	—	0·27
Bank Hipoteczny	0·53	—
Bank Małopolski	0·20—0·28	0·14
Ziemski Bank Kredyt.	—	—
Powszechny Bank Kred.	—	—
Bank Komercyalny I—IV	—	—
Bank Zw. Sp. Zarobkow.	9·25	9·50
Polskie Tow. Handl.	0·23	—
Handl. Sp. akc. „Impex“	—	—
„Pharma“ Mag. Jawornicki“	—	—
Tow. han. Bracia Rolniccy	—	—
„Polski Glob“	—	—
Żegluga Polska	—	—
Zieleniewski I—IV	10·90—11·10	10·80
H. Cegielski, Poznań	—	—
Parowozy I—V.	0·67	0·66
„Automotor“ fabr. samoch.	—	—
„Lemiesz“ fabr. masz. roln.	—	—
Modrzejewskie Zakł. G. H.	—	0·44
„Trzebinia“ żel.	—	—
Zakłady amunic. „Pocisk“	—	—
„Górka“ fabryka cementu	16·25	16·50
Sierszańskie Zak. Gór. S. A.	—	3·50
„Tepege“ Tow. dla prz. gór.	1·20	—
Polska Nafta	—	—
„Pokucie“ Naft. Sp. akc.	0·24	—
„Oikos“ T. A.	—	—
„Strug“ Przem. drzewny I.	—	0·60
„Pezet“ Powsz. zakł. bud.	—	—
Syndykat koszyk. Kraków	—	—
Fabr. przet. tł. w Trzebini	—	—
„Azot“ I—IV.	—	—
„Agrochemia“	—	—
„Sinakus“ Przemysł spiryt.	—	—
Fabr. cukru w Chodorowie	—	4·00—3·90
Cukrownia Chybie I.	4·20	4·35—4·25
A. Piasecki	—	—
Fabr. porcel. w Ćmielowie	—	0·43—0·46
Kopaln. w Sierszy I-IV	—	—
S. W. Niemojowski	—	—
Fabr. kapeluszy w Myślen.	—	—

Giełda warszawska z dnia 5 b. m. (PAT.) Cyfry w złotych. Dolary Stanów Zjedn. trranz. 5·17, bony złote ——— pożyczka złota –, milionówka —— pożyczka dolarowa ·—

Czeki: Belgia tranz. 26·3., Holandya tranz. 208·35 Londyn tran. 251 , Nowy Jork tranz. 517·– Paryż tranz. 2716, Praga tranz. 15·4 , Szwajcarya tranz. 100·23, Wiedeń tranz. 7·30, Włochy tranz. 21·52.

Giełda warszawska z dnia 5 b. m. (PAT.) **Akcye.** Cyfry w złotych. Bank Małopolski Kraków 0·27, Bank Przemysłowy Lwów 0·29, Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 9·00 Puls 0·45, Wild 0·24, Crkier Warszawa 3·00, Cegielski 0·50, Ursus 1·00, Parowozy 0·68, Zawiercie 15·75, Żegluga 0·19, Polska nafta 0·50, Siła i Światło 0·29, Ćmielów 0·35, Starachowice 2·5 , Polsk 1·33, Zieleniewski 10·50, Żyrardów 9·10, Chodorów 3·85,

Giełda wiedeńska z dnia 5 b. m. (PAT.) **Dewizy.** Amsterdam 285—, Zagrzeb i Belgrad 1141, Berlin 16878, Bruksela 35 – , Budapeszt 995 ., Bukareszt 324, Chrystania 1 060, Kopenhaga 13420, Londyn 344 , Madryt 10380, Medyolan 2913, Nowy Jork 7093 , Paryż 8714, Praga 2101, Sofia 514, Sztokholm 18970, Warszawa 133913—1366 , Zurych 13717, Dolary 705·80, Belgijskie —·— bułgarskie —·— duńskie —·— marki niemieckie 168 , angielskie 34 8 francuskie —·—, holenderskie —·—, włoskie 29·90, jugosłowiańskie 1137, norweskie —·— polskie —·— rumuńskie —·— szwedzkie —·— szwajcarskie 13650, hiszpańskie —·— czeskie 2099, węgierskie ——, tureckie —·—

Papiery lokacyjne. Ausfr. renta kor. 2·7, renta złotowa 5·4, losy tureckie —·—, Bodenkredit 202·— austr. zakł. kred. 137·—, koleje austr. 380·.

Zurych, 5. 5 PAT. Paryż 27.10, Londyn 25.09 i pół Nowy Jork 5.17 i pół, Belgia 26.25, Włochy 21.22, Hiszpania 75 i trzy czwarte, Holandya 207.85 Berlin 12.32, Wiedeń 72.80, Sztokholm 138 i pół, Oslo 87 i pół, Kopenhaga 97 i jedna czwarta, Sofia 377 i pół, Praga 15.33 i pół, Warszawa 99.45, Budapeszt 0.72.6, Białogród 8.35, Ateny 9.65, Konstantynopol 2.70 Bukareszt 2.40, Helsingfors 13.05, Buenos Aires 200. Tendencya utrwalająca się.

Co zawierać będzie odpowiedź francuska

na propozycye Niemiec?

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż. 5. 5. Wbrew pierwotnym wiadomościom Briand nie wyjedzie do Londynu na rokowania z politykami angielskimi. Rokowana prowadzone będą w dalszym ciągu **w drodze dyplomatycznej**. Słychać, że Francya odpowie **odrębnie** na propozycye niemieckie, przedłoży jednak przedtem swoją odpowiedź sprzemierzonym do aprobaty.

W odpowiedzi francuskiej podkreślone mają być

dwie zasady:

1) nienaruszalność Traktatu Wersalskiego, niedopuszczająca do jakiejkolwiek zmiany granicy wschodniej lub zachodniej Niemiec.

2) wszelki ewentualny pakt gwarancyjny musi zostać zarejestrowany przez Ligę narodów.

Ta druga zasada komentowana jest tutaj jako uzależnienie zawarcia paktu od wstąpienia Niemiec do Ligi narodów. K.

Briand opracowuje odpowiedź.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 5 5. (D) Z Paryża donoszą: Briand zajęty jest obecnie opracowywaniem odpowiedzi na propozycye niemieckie w sprawie paktu gwarancyjnego. Jak słychać, tekst odpowiedzi będzie znacznie odbiegał od tekstu ustalonego przez Herriota. Nota nie będzie w tak przyjaznym tonie utrzymana, wyrazi jednak gotowość Francyi do porozumienia.

Możliwość kryzysu gabinetowego w Austrji

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 5 5. (D) W kuluarach parlamentu rozeszły się dziś pogłoski o wycofaniu przez stronnictwo wszechniemców swych członków z gabinetu Rameka na tle różnicy zdań z chrześcijańsko-społecznymi. W dniach najbliższych ma nastąpić rekonstrukcya gabinetu. Nie jest rzeczą wykluczoną, że rekonstrukcya dokonana będzie przy pomocy socyalistów.

Wynik wyborów do magistratu miasta Tel Awiw

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 5. 5 (M.) Z Jerozolimy donosi ŻAT: W Tel Awiw odbyły się wybory nowego magistratu. Wynik wyborów jest następujący: robotnicy 14 mandatów, właściciele nieruchomości 4 mandaty, lokatorzy 4 mandaty, Sefardim 4 mandaty, Jemenici 4 mandaty, „lista narodowa“ 4 mandaty, ortodoksya 4 mandaty i inne ugrupowania również 4 mandaty.

Dlaczego osadzono księcia Jerzego w domu obłąkanych?

Białogród, 5. 5 PAT. Książę Jerzy serbski został wczoraj przewieziony do domanry państwowej Beilie, która mu została wyznaczona przez króla jako stałe miejsce pobytu. Ta decyzya króla została spowodowana szeregiem skandalicznych zajść wywołanych przez księcia Jerzego. Od dłuższego już czasu książę otaczał się złem towarzystwem i w miejscach publicznych głośno wyrażał się obelżywie o dzisiejszym systemie rządów w Jugosławii o rządzie i o królu. Kilku polityków starało się wykorzystać to zachowanie się księcia Jerzego dla swych celów politycznych. Inne osoby z jego otoczenia starały się jedynie o zysk materyalny. Policya przedsięwzięła w tej sprawie kilka rewizyi domowych, między innymi u pułkownika Andielkowicza, byłego nauczyciela ks. Jerzego, u którego w ostatnich czasach ks. Jerzy prawie nieustannie przebywał. Zasekwestrowano u niego dwa kufry ks. Jerzego. pamiętniki księcia oraz kilka listów. Dalej przedsięwzięto rewizye u przywódcy partyi republikańskiej Jazy Prodanowica, u redaktora pisma Republika Ikonica, u adwokata Petrowicza i u syna wojewody Misica. Plan internowania księcia powstał już w roku 1922 i wówczas miano umieścić księcia w Niszu. Zamiar ten został porzucony, ponieważ stan zdrowia księcia w tym czasie znacznie się poprawił. Później wystąpiły znów objawy podniecenia i zdenerwowania które ostatnio wzmogły się. Książę zaczął objawiać chorobliwą nieufność do otoczenia i żył w ciągłej obawie przed otruciem. To było też powodem, że nie jadał w domu lecz w restauracyi. W najbliższych dniach zbierze się rada koronna, która zajmie się ustanowieniem kuratora dla księcia oraz zarządcy jego majątku.

Z kraju.

NA DWORCU W KATOWICACH ZNOWU BIJĄ!

W redakcyi naszej zjawił się p. N. F., który protokolarnie zeznał, że dnia 29 kwietnia br. na stacyi w Katowicach po godz. 7-mej wieczorem został dotkliwie pobity w biurze Nr. 14, gdzie mieści się „Polski Związek Kolejowców — okręg Katowice“. Do biura tego wszedł p. N. F. przez omyłkę, szukając biura naczelnika stacyi. Jeden z przebywających tam dwóch osobników zapewnił go, że może sprawę swą do naczelnika tutaj załatwić, poczem począł spisywać z nim protokół. Widząc śmiechy i niepoważne traktowanie sprawy pan N. F. chciał wyjść z biura, jednak wówczas dwaj osobnicy poczęli targać go za brodę a na jego krzyk jeden z nich kopnął go i uderzył kilkakrotnie w twarz, przy czem ofiara bestyalstwa odniosła wielki siniak tuż pod okiem. Z trudem zdołał wybiedz z tego biura i chcąc odebrać zostawiony tam bilet jazdy udał się na komisaryat policyi przy dworcu, gdzie jednak odmówiono interwencyi. Również napotkany przed dworcem posterunkowy Nr. 723 na prośbę o interwencyę doszedł z poszkodowanym tylko aż do drzwi owego biura, a dalej nie chciał z nim iść mówiąc, że to do niego nie należy. Bilet oczywiście przepadł.

Nazwisko poszkodowanego i bliższe szczegóły zajścia są w naszem posiadaniu. Rzeczą kompetentnych władz kolejowych i policyjnych jest zająć się tą sprawą i poczynić kroki dla zapewnienia podróżnym na dworcu w Katowicach bezpieczeństwa i ochrony przed bandyckimi napadami. Fakt powyższy bowiem nie jest odosobniony.

Zgon nadrabina Egiptu

Kairo 5. 5 ŻAT. Zmarł tutaj naczelny rabin Egiptu i poseł do parlamentu egipskiego rabin Chaim Ben Szymon, przeżywszy lat 55. Zmarły słynął jako jeden z najwybitniejszych autorytetów w dziedzinie Talmudu. Prócz szeregu dzieł z zakresu biblii i Talmudu przetłumaczył „Szulchan Aruch“ na język arabski.

KUPON Nr. 29

dla konkursu **„Łamigłówki“**

Nowego Dziennika

Zastępcy

człowieka intel., reprezentatywnego, bardzo obrotnego, uczciwego o zdolnościach kupiecko-organizacyjnych do założenia kilkudziesięciu filii w kraju, oddzielnego i samodzielnego prowadzenia, obytego z buchalteryą i korespondencyą polsko-niemiecką. za prowizyą, względnie stałą pensyą, poszukuje poważne przedsiębiorstwo przemysłowo-handlowe z siedzibą w Krakowie. Dla poważnego reflektanta (wyznanie obojętne) przyszłość zapewniona. Oferty z podaniem szczegółowego curriculum vitae oraz odpisy ewentualnych świadectw przysyłać do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, 1904 Kraków, Rynek 8.

Drobne ogłoszenia

Angielskiego języka konwersacyi i korespondencyi systemem praktycznym udziela korespondent z wyższem wykształceniem po 30-letnim pobycie w Anglii. Oferty A. Cyfer do Adm. N. Dz.

Sklep w śródmieściu nadający się na handel towarów bławatnych, skóry, korzenny itp. do wynajęcia. Zgłoszenia Podgórze, ul. Legionów 20, II. p. na lewo między godz. 2—3 popoł.

Unieważnia się zgubioną książeczkę wojskową na nazwisko Abraham Józef Brün ur. w Szczekocinie wydaną przez P. K. U. Tarnów. 39.

OGŁOSZENIE LICYTACYI.

Na skutek zarządzenia Sądu powiatowego w Jaworznie L. cz. E 268/28 odbędzie się dnia 11 maja 1925 r. o godz. 11 przedpoł. w Szczakowej-wsi sprzedaż przez publiczną licytacyę:

1 auta osobowego Austro Daimler na 4 osoby, 1 auta ciężarowego, 1550 m. rur wodociągowych różnych rozmiarów, 3 wózków platformowych, 400 kg. żelaznych dźwigarów oraz innych materyałów.

„Zionistische Bletter"

W tych dniach ukaże się dwutygodniowe pismo „Zionistische Bleter", poświęcone **problematom Syonistycznym pod głównem kierownictwem posła I. Grünbauma.**

Dla abonentów: Cena zeszytu 60 gr.
za półrocze 6 zł.
za kwartał 3 zł.
Cena ogłoszeń: Za całą stronicę 160 zł.
za pół stronicy 80 zł.
za ćwierć stronicy 40 zł.
Agenci i księgarze otrzymują odpowiedni rabat.
Adres dla pieniężnych przesyłek:
Mendel Lipszyc, Warszawa. PKO. 10.511.
Adres dla korespondencyi:
„Zionistische Bletter" Warszawa, Leszno 54/88
Pierwszy zeszyt pisma z treścią znajduje się w druku.

Nakładem Gal, Sp. Wydawn. Red. Nacz. Dr. Ign, Schwarzbart. Red. odp. Dawid Laser. Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 7.